

Region Skåne
Regionala utvecklingsberedningen
Stortorget 9
252 20 Helsingborg
anne.bengtsson@skane.se

Synpunkter på

Utvecklingsprogram för Arriesjöns strövområde

Remissförslag 2006-11-20

Naturskyddsföreningen i Skåne (SNF Skåne) har fått rubricerat ärende på remiss. Vi tackar för möjligheten att ges tillfälle att lämna yttrande, och vill härmed föra fram följande synpunkter.

Gröna områden är av extremt stort värde överallt i södra Skåne. Allt som sker i landskapet – särskilt på den öppna slätten – som gynnar rekreation och biologisk mångfald är därför positivt. SNF Skåne ser förstås mycket välvilligt på förslaget i stort. Särskilt bra kan det bli om Arrie knyts ihop med andra isolerade "grönområden" i det omgivande slättlandskapet.

Vi har en del synpunkter som måste tas i beaktande och kan bara beklaga att vi inte tog tillfället i akt att inkomma med dessa tidigare, då vi gavs tillfälle att göra så via samråd. Vi lämnade istället vidare stafettpipen till vår lokala förening i Malmö, utan att då förstå att Arriesjön ligger precis i korsningen av Malmö, Svedala och Vellinge kommuner. Åtminstone vår krets i Vellinge (Falsterbonäsets Naturvårdsförening) vet vi dock har varit aktiv. Tyvärr tror vi att flera av våra tankar presenterade nedan hade varit till stort gagn för projektgruppen tidigare, men hoppas de ändå kan komma till användning och göra Utvecklingsprogrammet ännu bättre än vad det är.

Allmänna frågor, synpunkter & diskussion

Det finns en fara att omkringliggande områden sluta med bostäder, vilket kort nämns på sidan 17. Detta skulle omkullkasta alla tankar på att skapa gröna korridorer och än mer isolera Arrie som en ö i det annars monotona landskapet. En diskussion om eventuella hot kanske vore på sin plats? Överlag borde det vara bra om de tre berörda kommunerna samkörde sin planering av området för att undvika sådana här problem. Vi vet inte i vilken utsträckning detta sker, men ingen tjänar på om en kommun reserverar mark för bostad och en annan alldeles intill satsar på något annat.

Utvecklingsprogrammet slår fast att en hög prioritet är att Arrie blir naturreservat. För att långsiktigt skydda området från exploatering kan det mycket riktigt vara lämpligt. Dock vill vi framhålla, att förvaltningen av området har större möjligheter att skötas väl av Stiftelsen som redan äger marken. Idag sköts nämligen tyvärr en del reservat i Skåne dåligt. När nu de sk gröna jobbarna åter riskerar försvinna är det ännu högre orsak att behålla Arrie under förvaltning av

Naturskyddsföreningen i Skåne

Postadress
Box 1013
221 04 LUND

Besöksadress
Nils Bjelkegatan 4B
222 20 LUND

046-13 96 70 pg 9 98 37 - 7, bg 196-2729
046-14 91 14 fax e-post: kansli.skane@snf.se

Stiftelsen. Som läget är idag står reservat och växer igen på dålig skötsel, inadekvata eller icke existerande skötselplaner. Exempelvis är en igenväxning av de öppna markerna på Arrie knappast önskvärd, men sker inga förändringar i resurser för skötsel av reservat i Skåne, finns det en risk att så blir fallet.

Det är höga ambitioner vad gäller sköselförslagen av de olika delområdena och det är inspirerande att läsa. Dock kanske man tar sig vatten över huvudet? Det är minst tolv delområden som skall skötas på olika vis, vilket kan bli en övermäktig uppgift. Detta är ytterligare en anledning att förvaltningen av området bör bibehållas inom Stiftelsen, alltså inte av Länsstyrelsen vid ett eventuellt reservatsförordnande.

Ett alternativ är förstås kommunalt reservat, vilket kan vara mycket lämpligt om resurser för skötsel är bra. Men då är det väl Vellinge kommun som är aktuell, och de har väl inte de resurserna? (t ex saknas väl kommunekolog vilket är ett krav för att kunna bilda kommunalt NR).

Det är en svår balans att inom ett så pass begränsat område som Arrie tillgodose alla rekreationsbehov samtidigt som flora och fauna inte skall störas eller påverkas negativt. Särskilt som det föreslås en mängd åtgärder för att öka tillgängligheten för fiske, rörelsehindrade, badare, ryttare, ja alla faktiskt. Kanske skall man släppa lite tanken på bevarandet av den biologiska mångfalden och istället gå helt ut med satsning på friluftslivet? Det finns så vitt vi kan utläsa inga särskilt skyddsvärda arter kvar, så om man inte planerar stora insatser med att sätta ut groddjur, hålla hävden kort och restaurera dammar, ser vi faktiskt detta som en möjlighet. För om de stora folkskaror kommer som befaras i Utvecklingsprogrammet, kommer de ändå att störa för mycket. Undantaget är som vi ser det de relativt ostörda öarna, där skyddsvärda arter som fisktärna och skratmåsar häckar. Kan öarna fortsatt hållas fridfulla (t ex genom landningsförbud och dito ankings för bastubåten) och skötas, kan de arterna säkerligen fortsatt blomstra.

I gruppen groddjur ingår salamandrar – de är inte en egen grupp vilket de skrivs som (t ex på sidan 5). På sidan 6 står det att dammarna innehåller kräldjur vilket förstås är en groda (!).

De mest sällsynta groddjuren som omnämns som om de fanns i Arrie, d v s strandpadda och lökgroda, är så vitt vi vet borta från området sedan ganska länge. Lövgroda skall enligt Utvecklingsprogrammet finnas i Arrie – stämmer verkligen det? Finns den så långt västerut i Skåne? Eller finns det aktuella inventeringar som stödjer dessa groddjurs förekomst? I så fall bör de omnämnas i Utvecklingsprogrammet (eller åtminstone i en referenslista, men det saknas å andra sidan helt!). Länsstyrelsen har för övrigt aktuell och detaljerad info om dessa arters förekomst.

På sidan 21 omnämns större vattensalamander som en vanlig art och dess mindre släkting som "mycket sällsynt". Det skall vara tvärtom! Dock är den större inte "mycket sällsynt", men upptagen på EU:s artlistor över särskilt skyddsvärda arter.

När det kommer till floran talas det om att Risebjär mest liknar Gotland och Öland. Det är möjligt att den gör det rent utseendemässigt, men de arter som nämns (frånsett hedblomster) är allt annat än sällsynta och kan hittas i vilken vägren eller åker som helst, så vi förstår inte kopplingen till Öland och Gotland?

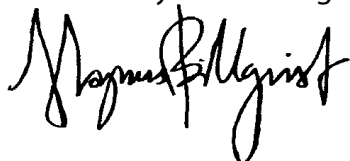
Det hade varit intressant att ta del av inventeringarna av fjärilar och flora som genomförts enligt uppgift på sidan 12. För överhuvudtaget förefaller både flora och fauna, med några få undantag, vara oerhört trivial. Var är de arter som visar att Arrie är ett mycket värdefullt område för den biologiska mångfalden? Vår misstanke är att majoriteten helt enkelt är borta sedan länge, eller har minskat mycket drastiskt i antal. Förutom nämnda arter, som lökgroda och strandpadda, gäller detta även sandödlan och möjligen grönfläckig padda. Troligtvis beror detta på att igenväxningen gått för långt under ganska lång tid. Åtgärder för deras gynnande kan förstås genomföras, vilket också föreslås, men om det är så att de är borta, måste det även till reintroduktion. För att gynna eventuellt förekommande sällsynta insekter (och sandödlan om den finns kvar) är det viktigt att bibehålla öppna, bara sandytor om sådana fortfarande finns (det fanns åtminstone fläckvis kvar 1999, enl NVP för Svedala).

Bilaga 2.1 (sid. 60) utgörs av fågelobservationer från Svalan. Listan upptar endast tillfälliga observationer och kan inte på något sätt utgöra underlag för hur många arter som häckar i området. Det är ett *betydligt färre* antal som häckar eller ens regelbundet utnyttjar området än de 123 som nämns. Flera av de nämnda arterna är extremt sällsynta och endast *tillfälliga* besökare i landet och har *ingen* som helst relevans för hur Arrie sköts. Dessutom är många av de rapporterade observationerna gjorda från en backe intill, som ligger i Malmö kommun och inte berörs av Utvecklingsprogrammet. Till råga på allt är flera av arterna observerade flera kilometer från den backen och fåglarna har alltså aldrig ens varit där. Hela bilaga två bör därför tas bort och inte ingå i underlaget eftersom det ger en fullständigt felaktig bild av Arrie som fågelokal, vilket vilken fågelskådare som helst förstår när han/hon ser listan.

Med planförslaget följde en folder som det kanske inte var meningen att vi skulle yttra oss om, men några ord måste vi passa på att inflika. Vi tycker nämligen att den skulle kunna göras mycket bättre. Först och främst återfinns faktafel från Utvecklingsprogrammet även i foldern. Det gäller de högst tveksamma uppgifterna om att lövgroda, strandpadda och lökgroda finns i Arrie. Kräldjur förväxlas återigen med groddjur, och troligen skall det vara mindre och inte större vattensalamander som skall nämnas. Floran omnämns som särskilt krävande, men de nämnda arterna är mycket vanliga i hela Skåne. Dessutom är hedblomster faktiskt lokalt tämligen vanlig i Skåne. Vad gäller blåhallon står det i texten, att "*Arrie är ett av få ställen...*" medan det i bildtexten står, att den är *vanlig i Skåne*. Det senare ligger närmast sanningen. Dock är det roligt med fakta som det om t ex salmbär (stavas utan p för övrigt) – det är få som vet att det är samma art. Skall man vara riktigt nitisk kan man också tycka att några av bilderna är rätt trista. Roligare är de historiska anekdoterna, som citat av Linné och myten om Risebjärsfrun. Kartorna är också bra. Visst går det väl bussar förbi Arrie? I så fall borde det kunde finnas med på något vis, allt för att underlätta för folk att ta sig dit.

Sammanfattnings anser SNF Skåne, att intentionerna med förslaget är utmärkt och något vi gärna ser mer av, inte minst i det naturfattiga Sydvästskåne. Förslaget kan dock bli ännu bättre om de faktafel vi anför ändras och om en del av våra övriga synpunkter tas i beaktande.

För Naturskyddsföreningen i Skåne

Magnus Billqvist, länskonsulent

NATURSKYDDSFÖRENINGEN I SKÅNE (SNF Skåne) är en ideell förening som bildades 1910 och som sedan 1978 är länsförbund inom Svenska Naturskyddsföreningen. Vid årsskiftet 2005/06 hade SNF Skåne ca 18 500 medlemmar. Länsförbundet ansvarar för Naturskyddsföreningens regionala frågor och samordnar frågor som berör många kretsar. SNF Skåne har som sin uppgift att bland annat företräda natur- och miljövårdens intressen. Se mer på www.skane.snf.se